

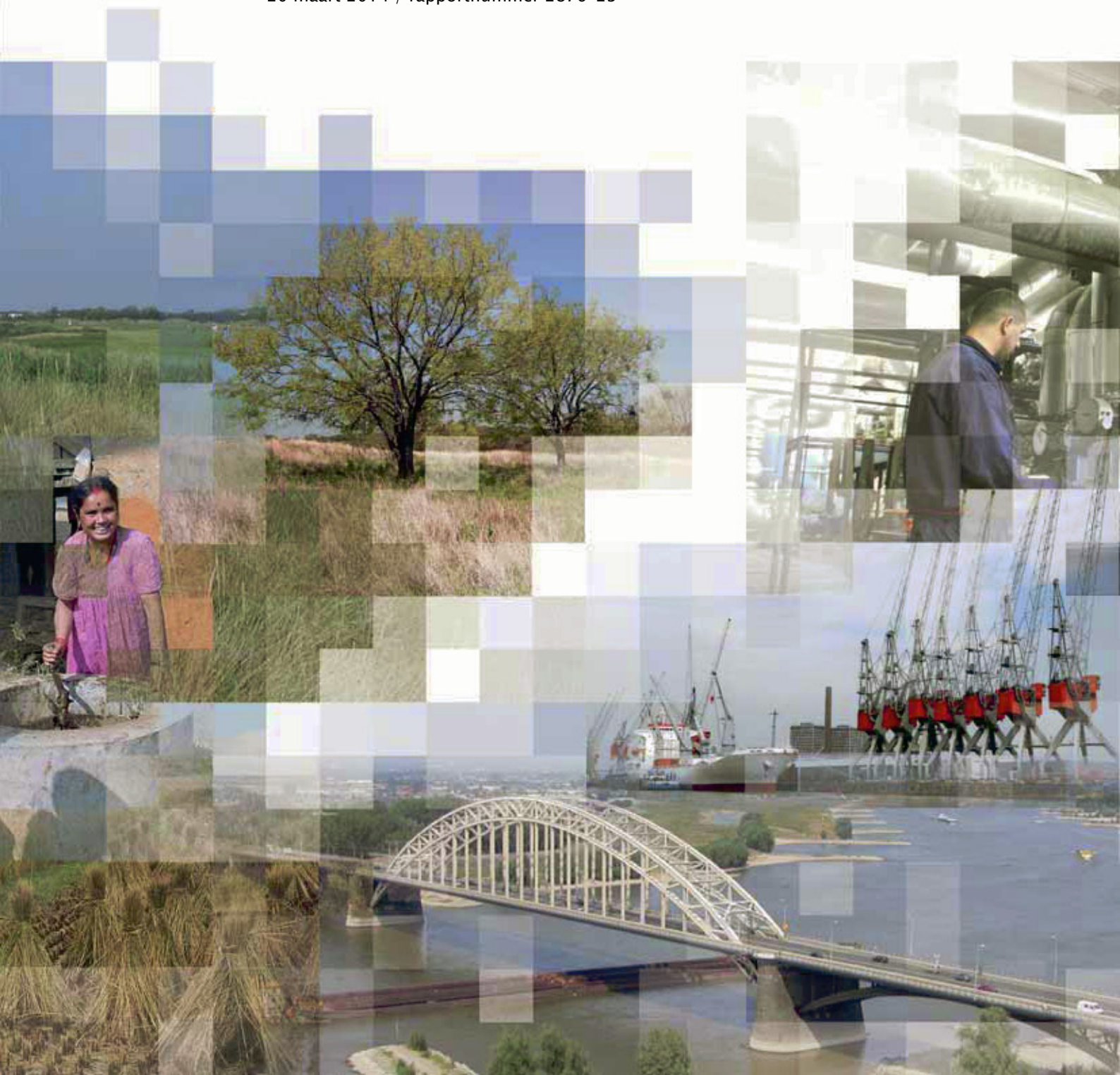

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Bestemmingsplan buitengebied Oosterhout

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

20 maart 2014 / rapportnummer 2876-23

1. Oordeel over het milieueffectrapport (MER)

De gemeente Oosterhout wil voor het buitengebied van de gemeente, inclusief Lint Oosteind, een nieuw bestemmingsplan vaststellen. Dit bestemmingsplan is kaderstellend voor m.e.r.(beoordelings-)plichtige activiteiten. Daarnaast zijn significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden niet op voorhand uit te sluiten. Daarom wordt voor de besluitvorming over het bestemmingsplan een Plan-MER opgesteld. Bevoegd gezag voor deze procedure is de gemeenteraad van Oosterhout.

In dit advies spreekt de Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna 'de Commissie'¹) zich uit over de juistheid en de volledigheid van het MER². Het MER leest prettig en is overzichtelijk en voorzien van goed kaartmateriaal. **De Commissie signaleert bij de toetsing van het MER echter een aantal tekortkomingen.** Zij acht het opheffen ervan essentieel voor het volwaardig meewegen van het milieubelang bij de besluitvorming over het bestemmingsplan. De tekortkomingen betreffen:

- In de huidige situatie wordt de kritische depositiewaarde in Natura 2000-gebieden in de omgeving al overschreden. Met maximale invulling van het bestemmingsplan neemt de stikstofdepositie fors toe. In het MER worden maatregelen beschreven om extra depositie uit te sluiten, die op zichzelf effectief kunnen zijn, maar niet altijd realistisch; niet voor alle bedrijven zijn namelijk emissiebeperkende maatregelen mogelijk of beschikbaar.
- Het MER bevat onvoldoende informatie over huidige en toekomstige knelpunten voor geurhinder.
- De stikstofdepositieberekeningen zijn voor de maximale invulling van het plan gemaakt. Het is niet duidelijk op basis waarvan de effecten op bijvoorbeeld verkeer en landschap zijn bepaald. Naar oordeel van de Commissie zijn daardoor mogelijk de effecten van het voornemen bij maximale invulling onderschat.
- Voor twee planonderdelen zijn effecten in tabellen correct weergegeven, maar in de tekst van het MER onderschat: de effecten van de uitbreiding van glastuinbouw en de uitbreidingsmogelijkheden van intensieve veehouderijen.

De Commissie adviseert om eerst een aanvulling op het MER op te stellen en daarin in te gaan op bovenstaande punten en pas daarna een besluit te nemen.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 licht de Commissie haar oordeel toe en in hoofdstuk 3 geeft ze aandachtspunten voor het vervolgtraject.

¹ De samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens vindt u in bijlage 1 bij dit advies of op www.commissiemer.nl.

² Op 28 januari 2014 heeft de Commissie een bezoek gebracht aan het plangebied. In het gesprek kwamen een aantal vragen naar voren. Deze heeft het bevoegd gezag beantwoord in een notitie van 5 februari 2014. Deze notitie heeft de Commissie ook betrokken bij de toetsing. De Commissie adviseert deze notitie openbaar te maken, bijvoorbeeld in de volgende stap van de besluitvorming.

2. Toelichting op het oordeel

In dit hoofdstuk licht de Commissie haar oordeel toe en doet zij aanbevelingen voor de op te stellen aanvulling. Deze aanbevelingen zijn opgenomen in een tekstkader. Naar het oordeel van de Commissie is het uitvoeren ervan essentieel om het milieubelang volwaardig mee te wegen bij de besluitvorming.

2.1 Dieraantallen en maatregelen

Het bestemmingsplan maakt uitbreiding van het bouwvlak van veehouderijen mogelijk, zodat op deze bouwvlakken meer dieren kunnen worden gehouden. Uit het MER blijkt dat de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden bij een maximale invulling van het bestemmingsplan sterk toeneemt.³ Omdat in de huidige situatie de kritische depositiewaarde voor deze gebieden al wordt overschreden, leidt elke toename tot significante gevolgen. Op bladzijde 148 en 149 in het MER worden emissiearme stalsystemen beschreven die er op zichzelf voor kunnen zorgen dat bij een uitbreiding van het aantal dieren de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden niet toeneemt. Voor deze diercategorieën wordt hier inderdaad aangetoond dat voldoende maatregelen beschikbaar zijn (zie hierover ook §3.1).

Voor andere diercategorieën (bijvoorbeeld jongvee bij de melkrundveehouderijen en paarden) zijn echter geen emissiearme stalsystemen beschikbaar. Het MER maakt daarom niet duidelijk welk aandeel van de veestapel deze diercategorieën momenteel, en na eventuele uitbreiding, uitmaken. Daarnaast zijn er in het plangebied moderne stallen aanwezig die al (extra) emissiearm zijn, waardoor de mogelijkheden voor 'intern salderen' zeer beperkt zijn.⁴ Informatie over de stalsystemen die op dit moment in het plangebied worden toegepast is niet opgenomen in het MER of in de Passende beoordeling.

Nu deze informatie ontbreekt is onduidelijk in hoeverre uitbreiding van veehouderijen mogelijk is zonder toename van depositie op Natura 2000-gebieden. Daardoor is onduidelijk of het voornemen met voorwaardelijke bepalingen en de voorgestelde maatregelen uitvoerbaar is.

De Commissie adviseert voor alle veehouderijen in beeld te brengen of en zo ja welke emissiebeperkende maatregelen (nog) beschikbaar zijn. Geef op basis van die informatie aan hoeveel uitbreiding van veehouderijen mogelijk is zonder dat de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden toeneemt.

³ Er is in het MER gekozen om alleen de Natura 2000-gebieden binnen een straal van 10 kilometer te beschouwen. Dit wil echter niet zeggen dat in bij maximale invulling van het plan geen effecten zijn op verder weg gelegen gebieden. Het is echter wel aannemelijk dat met bronmaatregelen die effectief zijn voor gebieden binnen 10 kilometer, ook effecten op verder weg gelegen gebieden kunnen worden uitgesloten.

⁴ Als er een oude stal is kan deze worden vervangen, of er kunnen emissiebeperkende voorzieningen worden aangebracht, zodat het huidige aantal dieren minder stikstofemissie veroorzaakt. Deze emissie-afname kan dan gebruikt worden voor de emissie van nieuwe dieren.

2.2 Relatie MER – Bestemmingsplan

In het MER wordt gesteld dat er een bepaling is opgenomen in de bestemmingsplanregels die moet voorkomen dat *stikstofdepositie* toeneemt. De Commissie constateert echter dat in het bestemmingsplan zelf een andere formulering van deze bepaling is opgenomen: “(...)de *toename van stikstofdepositie niet mag leiden tot significante effecten op nabijgelegen Natura 2000-gebieden*”. Dit laat toe dat de depositie wel mag toenemen, mits dit in die gebieden niet leidt tot effecten op habitattypen en soorten. Doordat deze formuleringen niet overeenkomen, is het MER niet in overeenstemming met het ontwerpbestemmingsplan.

De Commissie adviseert voorafgaand aan de besluitvorming de formulering van de bepalingen in het MER af te stemmen met die in het bestemmingsplan.⁵

Of er maatregelen beschikbaar zijn die *op planniveau* significante effecten *na toename* van stikstofdepositie kunnen voorkomen, wordt in het MER niet aannemelijk gemaakt. De Commissie wijst erop dat op planniveau al aangetoond moet zijn dat geen aantasting van natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden kan optreden, of de zogenaamde ADC-toets met succes wordt doorlopen.

2.3 Geur

In het MER is het aspect geurhinder zeer summier beoordeeld. Er wordt verwezen naar het in 2008 verschenen rapport “Quickscan toepassen Wet geurhinder en veehouderij in de Gemeente Oosterhout”. Dit rapport geeft een goed beeld van de *destijds* bestaande knelpunten en de maximale cumulatieve geurbelasting indien alle intensieve veehouderijen zouden uitbreiden tot de maximale voorgrondbelasting. Uit het rapport blijkt dat er in 2007 in Oosterhout 61 intensieve veehouderijen waren. Nu, in 2014, zijn er volgens het MER nog 24 intensieve veehouderijen. Ook zijn er intussen nieuwe woongebieden ontwikkeld of bestemd. De Quick-scan is naar oordeel van de Commissie onvoldoende actueel om de mogelijke geurhinder vanwege het nu voorliggende bestemmingsplan te kunnen beoordelen.

De Commissie adviseert het MER voorafgaand aan de besluitvorming aan te vullen met actuele informatie over geurhinder. Breng mogelijke knelpunten in beeld die kunnen ontstaan bij maximale invulling van het plan. Het gaat daarbij om de (cumulatieve) geurbelasting op geurgevoelige objecten in het studiegebied (bestaand en nog te bouwen, zowel binnen als buiten het plangebied). Ga daarnaast in op mogelijke mitigerende maatregelen.

2.4 Maximale invulling bestemmingsplan

De toename van dieren aantallen bij maximale invulling van het bestemmingsplan is zeer groot (er wordt ruimte geboden aan zeven maal zoveel varkens als op dit moment in het gebied worden gehouden volgens CBS-cijfers). Hoe deze grote toename doorwerkt in de effectbepa-

⁵ Nota bene: de Commissie adviseert niet over de juridische houdbaarheid van maatregelen en/of bepalingen zelf.

lingen wordt niet onderbouwd in het MER. Dit geldt met name voor de aspecten verkeer, luchtkwaliteit, gezondheid, landschap en flora en fauna. De effectbepalingen voor deze aspecten lijken uitgewerkt op basis van een realistisch alternatief/scenario. Er is in het MER echter alleen een worst-case alternatief opgenomen. Mogelijk zijn effecten dus onderschat voor een maximale invulling van het plan.

De Commissie adviseert om voorafgaand aan de besluitvorming de milieugevolgen van maximale invulling van het plan in beeld te brengen voor verkeer, luchtkwaliteit, landschap en flora en fauna.

2.5 Eenduidigheid tekst en effectbepalingen/berekeningen MER

Uitbreidingen intensieve veehouderijen

In het MER wordt gesuggereerd dat intensieve veehouderijen geen mogelijkheid krijgen om uit te breiden (pagina 94). Dit is naar oordeel van de Commissie niet juist omdat nog niet ingevulde bouwvlakken uit het vigerende bestemmingsplan opnieuw worden vastgelegd en in de verwevingsgebieden bedrijven wel degelijk kunnen uitbreiden. Bij de bepaling van de milieueffecten is wel rekening gehouden met uitbreiding van de bestaande intensieve veehouderijen.

De Commissie adviseert het MER op dit punt aan te passen zodat de tekst overeenkomt met de effecttabellen en uitgevoerde berekeningen in het MER.

Glastuinbouw

De landschappelijke effecten van de uitbreiding van het doorgroeigebied glastuinbouw en de solitaire bedrijven zijn naar oordeel van de Commissie onderschat in de tekst van het MER (pagina 120). In de effecttabellen zijn de effecten wel goed opgenomen.

De Commissie adviseert het MER op dit punt aan te passen zodat de tekst overeenkomt met de effecttabellen.

3. Overige opmerkingen

Onderstaande aandachtspunten hebben betrekking op onderdelen, die naar oordeel van de Commissie onvoldoende waren uitgewerkt in het MER en essentieel zijn voor de besluitvorming. Dankzij de toelichting van 5 februari 2014 is nu wel voldoende informatie beschikbaar.

- De Commissie adviseert om de toelichting van 5 februari 2014 bij de stukken ter inzage te leggen, bijvoorbeeld in de volgende openbare stap van de besluitvorming.

3.1 Informatie dieraantallen en emissieberekeningen

In bijlage 2 van de Passende beoordeling zijn de uitgangspunten van het verspreidingsmodel voor ammoniak beschreven. Wat ontbreekt in het MER of de Passende beoordeling is een overzicht van het aantal, het type en de omvang van veehouderijen; hieruit zou kunnen worden opgemaakt of de maximale invulling (met alleen koeien en vleesvarkens) representatief is. De toelichting van 5 februari 2014 geeft echter inzicht in het totaal aantal en de soorten dieren binnen Oosterhout. Ook wordt het aantal feitelijk gehouden dieren in 2012/2013 aangegeven en is de daarbij behorende stikstofemissie berekend. De emissieberekeningen zijn daarmee voldoende transparant en navolgbaar.

3.2 Mitigerende maatregelen flora en fauna

Het MER gaat beperkt in op flora en fauna.⁶ In de toelichting van 5 februari 2014 wordt een veel concretere invulling gegeven (deze invulling heeft ten grondslag gelegen aan hetgeen is opgenomen in het MER). De relevante soorten/soortgroepen zijn hierin opgenomen, en ondersteund met gegevens en kaartbeelden. Mogelijke mitigerende maatregelen worden ook goed benoemd. De maximale effecten op flora en fauna bij maximale invulling van het plan zijn mogelijk niet beschreven (zie hiervoor §2.4 van dit advies).

⁶ Zie ook de zienswijze van Dierenpension Teraalst en de Milieuvereniging Oosterhout waarin hiervoor aandacht wordt gevraagd.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Initiatiefnemer: College van burgemeester en wethouders van Oosterhout

Bevoegd gezag: Gemeenteraad van Oosterhout

Besluit: vaststellen of wijzigen van een bestemmingsplan

Categorie Besluit m.e.r.:

plan-m.e.r. vanwege kaderstelling voor categorie C14 en D14
plan-m.e.r. vanwege passende beoordeling

Activiteit: vaststellen van een bestemmingsplan buitengebied

Procedurele gegevens:

kennisgeving MER in de Staatscourant van: 15 januari 2014
ter inzage legging MER: 16 januari tot en met 27 februari 2014
aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 21 januari 2014
toetsingsadvies uitgebracht: 20 maart 2014

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

drs. G. Garbry

drs. R.J.M. Kleijberg

drs. R.A.M. van Woerden

ir. J. van der Vlist (voorzitter)

drs. W. Smal (werkgroepsecretaris)

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in het besluit. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.7 dan wel 7.23 van de Wet milieubeheer, en van eventuele documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, vóór het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Omdat de Commissie niet is geraadpleegd bij de voorbereiding op het MER heeft ze een locatiebezoek afgelegd om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie. Zie voor meer in-

formatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advies:

- Milieueffectrapport Buitengebied Oosterhout (incl. Lint Oosteind) 2013, 9 januari 2014;
- Passende Beoordeling Buitengebied Oosterhout (incl. Lint Oosteind) 2013, 9 januari 2014;
- Ontwerp-Bestemmingsplan Buitengebied gemeente Oosterhout, gemeente Oosterhout, 1 juni 2012;
- Quick-scan geurhinder Oosterhout, SRE Milieudienst, 22 januari 2008;
- Visie ontwikkeling glastuinbouw in doorgroeigebied Oosteind, 17 juni 2011;
- Quickscan toepassen Wet geurhinder en veehouderij in de gemeente Oosterhout (dig.) Rapport van een onderzoek naar de doorwerking van de normen voor de geurbelasting, 14 januari 2007;
- Memo Toelichtende informatie naar aanleiding van vragen van de commissie m.e.r. tijdens locatiebezoek 28 januari 2014, nummer 260317-M, Antea Groep/Gemeente Oosterhout, 5 februari 2014.

De Commissie heeft kennis genomen van 2 zienswijzen en adviezen, die zij tot en met 4 maart van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Zij heeft deze, voor zover relevant voor m.e.r., in haar advies verwerkt.

**Toetsingsadvies over het milieueffectrapport
Bestemmingsplan buitengebied Oosterhout**

ISBN: 978-90-421-3924-4

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

W www.commissiemer.nl

